

Oud-Katholieke Kerngroep van de H. Theresia van Avila, Friesland en de Noordoostpolder

Mededelingenbrief 3-3-2023

no 2023.2. (63)

Inhoud:

1. Van de pastoor
2. Opdracht van de Heer in de Tempel en de vijfde zondag na Epifanie
Een licht dat voor alle volken straalt en tot heerlijkheid van uw volk Israël.
3. Psalm 139: GOEDE VOORNEMENS
4. Kerkbalans 2023
5. Diocesane livestreamvieringen
6. Hoe wij vieren
7. Thuiscollecte
8. Agenda vieringen
9. Contact

1. Van de pastoor

Morgen zaterdag 4 februari is om 19.00 uur de *eerstkomende viering* in Friesland in de kerk van Lekkum. We vieren dan de *vijfde zondag na Epifanie*.

In de Kersttijd, de veertig dagen tussen Kerstmis en Maria lichtmis, is de liturgische kleur in de oud-katholieke kerk wit: de feestkleur. Vanaf vandaag tot aan Aswoensdag, het begin van de voorbereidingstijd op Pasen, is de kleur groen. Een oud rijmpje zegt daarover: groen niets te doen. Maar dat is niet waar. **Groen is de kleur van hoop!**

De zondag die wij vieren, heet de zondag van het licht in de wereld. Over de link van deze zondag met de Kersttijd, die ik graag wil leggen, kunt u iets meer lezen in mijn onderstaande gedachten over de *Opdracht van de Heer in de Tempel en de vijfde zondag na Epifanie*.

Het jaar 2023 is al weer meer dan een maand oud en de goede voornemens die velen van u – ik in ieder geval wel – toen maakten, lijken ook al weer oud. In de nieuwsbrief

van het Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap vond ik gedachten over de goede zin van *goede voornemens* die ik u graag doorgeef.

Wat ik u ook nog weer eens graag doorgeef is de brief over de actie *Kerkbalans 2023*. Voor de voortgang van oud-katholieke liturgie en pastoraat in Friesland kunnen we niet zonder uw financiële steun!

Hartelijke groet voor u allen,

Wietse van der Velde, pastoor

2. Opdracht van de Heer in de Tempel en de vijfde zondag na Epifanie

Een licht dat voor alle volken straalt en tot heerlijkheid van uw volk Israël.

Onder meer in Polen wordt Kerstmis gevierd tot Maria Lichtmis. Kerstbomen worden daar niet, zoals in de meeste andere landen, na 6 januari opgeruimd, maar pas op 2 februari. In Duitsland blijven de kersstallen ook tot 2 februari in de kerken staan, een gebruik dat ik thuis ook aanhoud. Zo heb ik pas vanmorgen – 3 februari - mijn kersstal weer opgeborgen. Dat is overigens een bijzonder exemplaar afkomstig uit Peru, gebakken van klei. De gezichten van Jezus, Maria en Jozef lijken op die van de oorspronkelijke bewoners van Peru. De drie wijzen zijn gekleed als Peruaanse boeren en rijden niet op kamelen, maar op lama's! Een dergelijke manie van verbeelden, laat zien dat de komst van God in de persoon van Jezus Christus niet iets is van lang geleden, die komst vindt nog steeds plaats, die vindt plaats in ons leven.

Wat is de Bijbelse betekenis van Lichtmis?

Op 2 februari vierde de Kerk dus Maria Lichtmis, of zoals het officieel en juister heet, het feest van de *Opdracht van de Heer in de tempel*. In onze kerk wordt dit feest gevierd op de zondag die daar het dichtst bij ligt, maar dan altijd zo dat die zondag binnen veertig dagen na Kerstmis valt. Dit feest valt namelijk precies veertig dagen na Kerstmis. Hiermee wordt de Kersttijd afgesloten en daarom willen we die grens van veertig dagen niet overschrijden. Dit is dan ook de reden dat we Maria Lichtmis dit jaar niet in Lekkum vieren. Maar in dit lezingenjaar A, waarin de zondagsevangelien worden genomen uit het evangelie van Mattheüs valt morgen – op de vijfde zondag na Epifanie, de vijfde zondag na de openbaring van de Heer aan de volken, de lezing (toevallig?) ook op de lichtsymboliek. Daarin worden de *volgelingen van Jezus Christus* genoemd, *het licht dat in de wereld schijnt*.

Maar ook al vieren we Lichtmis dit jaar dus niet, toch wil ik als afsluiting van de Kersttijd iets met u delen over de betekenis van dit feest van 2 februari.

In het evangelie van die feestdag staat centraal dat zoals elk joods jongetje ook Jezus werd toegewijd aan God.

In het oude Israël mochten vrouwen een tijdje na hun zwangerschap niet deelnemen aan het openbare leven. Volgens de joodse wet (Leviticus 12) moest de moeder zich laten reinigen in de tempel en werd het kind opgedragen aan God. Om zich te zuiveren, konden de jonge ouders een duif en een ram offeren. Voor armen volstonden twee duiven. Bij de geboorte van een meisje was dat na tachtig dagen. Beviel de moeder van een jongen, dan gebeurde de reiniging na veertig dagen. Zo dus ook na de geboorte van Jezus.

Simeon en Hanna wachten Jezus op in de tempel. De evangelist Lucas schetst hen als vertegenwoordigers van het Oude Verbond die hun vertrouwen in God bewaard hebben.

Simeon had van de Heilige Geest de belofte ontvangen dat hij niet zou sterven voordat hij de Messias had gezien. Nu neemt hij het kind Jezus in zijn armen en jubelt van vreugde:

*Nu laat Gij, Heer, uw dienstknecht,
naar uw woord in vrede heengaan,
mijn ogen mochten uw heil aanschouwen
dat gij bereid heb voor alle volken:
een licht tot verlichting der heidenen,
tot heerlijkheid van uw volk Israël.*

(Lucas 2,29-32;

vertaling van de Lofzang van Simeon zoals we die in de oud-katholieke liturgie zingen).

Guido Da Siena - Opdracht van de Heer in de tempel

Wat is de betekenis van Lichtmis voor ons vandaag?

De oude benaming van het feest op 2 februari verwijst naar Maria: *Maria-Lichtmis*. Toch gaat Lichtmis in de eerste plaats over Jezus. Wat over Maria verteld wordt, staat altijd en overal in functie van Jezus. Zij verwijst steeds naar haar Zoon.

Op Lichtmis draagt Maria Jezus letterlijk de wereld in. Jezus verschijnt nu voor de eerste maal onder het volk.

De kerk gedenkt na de openbaring van de Heer aan de wijzen, na zijn doop in de Jordaan waar Hij door God als zijn Zoon wordt geopenbaard en na de bruiloft in Kana waarin Jezus zijn heerlijkheid openbaarde (feesten die wij de afgelopen drie zondagen vierden) op deze dag dus een nieuwe openbaring.

Ook wij worden uitgenodigd om Jezus te laten zien aan de buitenwereld.

*Kaarsenprocessie op Maria Lichtmis in 1880
in de oud-katholieke parochiekerk van Den Haag; schilderij van Isaac Israëls,
Catharijneconvent, Utrecht.*

Voor christenen staat de kaarsjesprocessie die voorafgaande aan de eucharistieviering op deze feestdag wordt gehouden, symbool voor de intrede van Christus in onze wereld en in ons leven. Hij is het Licht dat geopenbaard wordt aan de heidenen, zoals de oude Simeon zingt (Lucas 2,22-40). Dat lied nemen we dan ook tijdens de processie in de mond. En het licht dat wij tijdens de processie in onze handen houden, zegt tegen ons dezelfde woorden als die na de doop worden gezegd bij het overreiken van de doopkaars aan de dopeling:

*Het licht van Christus,
het waarachtig licht,
dat voor alle mensen is verschenen.
Ga uw weg door het leven
als kind van het licht.*

De evangeliëlezing van de **vijfde zondag na Epifanie** die wij morgen vieren gaat zoals gezegd ook over het licht.

*Jezus zegt daar tegen zijn volgelingen:
Jullie zijn het licht in de wereld.
Laat jullie licht schijnen voor de mensen,
opdat ze jullie goede daden zien
en eer bewijzen aan jullie Vader in de hemel.
(Mattheüs 5, 14a, 16)*

Wij mogen dus alle dagen van het kerkelijk jaar, alle dagen van ons leven, lichtdragers, dragers van Christus zijn!

Zo kan de kaarsenwijding ook. In deze Zuid-Afrikaanse parochie is het duidelijk dat op het zuidelijk halfrond Maria Lichtmis niet in de winter valt.

Wietse van der Velde

3. Psalm 139: GOEDE VOORNEMENS

Het begin van het nieuwe jaar ligt al weer meer dan een maand achter ons. Goede voornemens met nieuw jaar – wie maakt ze niet, en wie weet niet stiekem ergens in haar of zijn achterhoofd dat ze meestal gedoemd zijn te mislukken?

Toch is het helemaal niet verkeerd om soms, bijvoorbeeld aan het begin van het jaar, stil te staan bij hoe we in het leven staan en wat we misschien meer, minder of anders zouden willen doen. De dichter van Psalm 139 doet voor hoe dat kan.

Psalm 139 is vooral bekend voor zijn prachtige beginverzen, die hem tot een van de meest geliefde Bijbelteksten hebben gemaakt. 'Heer, U doorgrondt en kent mij ...', 'Wonderlijk, zoals u mij kent ...', 'Ik loof U om het ontzaglijke wonder van mijn bestaan ...'. Je komt ze tegen op geboortekaartjes en op tegeltjes, en ze zijn talloze keren op muziek gezet. Veel mensen vinden het een troostende gedachte dat God hen altijd omringt, waar ze ook zijn en wat ze ook doen, en dat Hij vanaf het begin bij hun leven betrokken is.

Een confronterende psalm

Maar Psalm 139 heeft ook een andere, minder toegankelijke kant, en dat is nou juist de kant die interessant is als we nadenken over goede voornemens. Vers 19-22 luidt in de Bijbel in Gewone Taal als volgt:

*Bescherm mij tegen slechte mensen, God,
laat ze voorgoed verdwijnen.
Moordenaars zijn het!
Ze spreken kwaad over u,
ze vertellen leugens over u.
Het zijn uw vijanden.*

*Met hen wil ik niet omgaan, Heer.
Zij kunnen mijn vrienden niet zijn,
want ze verzetten zich tegen u.
Ik wil ze nooit meer zien.
Uw vijanden zijn ook mijn vijanden.*

De NBV21 is zelfs nog confronterender: 'God, breng toch de goddelozen om ...'. Is dat nou hoe we het nieuwe jaar moeten willen beginnen? Kunnen we het niet beter houden op meer sporten, minder social media, of meer Bijbellezen? En wat doen deze verzen eigenlijk in een psalm die eerst zo warm spreekt over God die ons vasthoudt, waar we ook zijn?

Kwaad veroordelen

Hoe raar het misschien ook lijkt: vers 19-22 zijn voor de dichter de logische consequentie van wat hij in de eerste verzen heeft beleden. In vers 1-6 spreekt de bidder uit dat hij zich ervan bewust is dat God altijd bij hem is en alles van hem weet. In vers 7-12 denkt hij erover na te vluchten, misschien omdat niet alles in zijn leven het licht verdraagt. De verzen 13-18 laten zien dat een vlucht niet alleen onmogelijk, maar ook onnodig is: de God die hem liefdevol gemaakt heeft, zal hem niet veroordelen. Vanuit die ervaring van verwondering en geborgenheid neemt de bidder in vers 19-22 radicaal afstand van iedereen die tegen God in opstand komt. Zijn 'goede voornemen' is om het kwaad te veroordelen, zonder mitsen of maren, en om er ver uit de buurt te blijven. Het uiteindelijke oordeel en de gevolgen daarvan laat hij trouwens wel aan God over: de taak van de dichter (en van ons?) is het om te kiezen waardoor en door wie we ons laten beïnvloeden. Gods taak is het om daadwerkelijk af te rekenen met praktijken die tegenovergesteld zijn aan zijn bedoeling voor de wereld.

Niets voor God achterhouden

En er zit nog een 'goed voornemen' in de psalm. In vers 7-12 wilde de dichter nog vluchten voor Gods toetsende blik. Maar in de laatste twee verzen nodigt hij die blik zelf uit: God mag alles van hem weten, en in plaats van te vluchten, zal de dichter volgen waarheen Hij leidt:

*God, ik wil dat u alles van mij weet,
ik wil dat u weet wie ik ben.
Kijk in mijn hart,
onderzoek al mijn gedachten.*

*Kijk of ik leef zoals u dat wilt,
en leid me op de weg die u wijst.*

Vers 23-24, BGT

Goede voornemens kunnen overweldigend zijn, helemaal als ze zo'n radicale keuze veronderstellen als in vers 19-22. Maar wat als we beginnen bij die laatste paar verzen? Als we iedere dag opnieuw ervoor kiezen om niets voor God achter te houden, en om ons ervoor open te stellen op zoek te gaan naar zijn weg? Dan zou het wel eens een jaar kunnen worden waarin we evenveel (of weinig) eten en sporten als hiervoor, maar waarin we onze grenzen op een heel ander gebied verleggen. En het begin van de psalm belooft ons dat we dat nooit alleen hoeven te doen.

Anne-Mareike Schol-Wetter

Bron: Nieuwsbrief Nederlands Bijbelgenootschap, 6-1-2023

4. Actie Kerkbalans 2023 is van start!

Vandaag 14 januari is de jaarlijkse Actie Kerkbalans weer van start gegaan. Op verschillende plekken is die letterlijk ingeluid door kerkklokken. Door het hele land vragen plaatselijke parochies en gemeenten – ook de oud-katholieke - hun leden om een financiële bijdrage over te maken. Deze week valt ook bij u de brief op de mat of beter in de mailbox.

Na lastige jaren staan de deuren van de kerk nu gelukkig weer wagenwijd open. Daar zijn we dankbaar voor! Het is ook het moment dat we als parochie weer op volle kracht vooruit willen en kunnen. We willen een plek zijn en blijven waar leden rust en verdieping vinden en God ontmoeten. Waar we naar elkaar omzien en voor elkaar zorgen. Waar we klaarstaan voor mensen in de samenleving die onze steun nodig hebben. Uw bijdrage is onmisbaar om dit samen kerk-zijn ook in 2023 vorm en inhoud te geven.

Naast doneren, kunt u de Actie ook ondersteunen door er aandacht voor te vragen in uw eigen omgeving.

Kerkebalans

2023

De kerk kan alleen bestaan dankzij de financiële steun van haar leden. Doe daarom mee aan de Actie Kerkebalans en vul het toezeggingsformulier ruimhartig in.

Doet u dit jaar (ook weer) mee?

Alvast veel dank voor uw bijdrage! Door vandaag te geven, kan de kerk blijven doen waar ze al eeuwenlang voor staat. **Op naar de kerk van morgen.**

Het kerkbestuur

5. Diocesane livestreamvieringen

Iedere zondag en op de belangrijkste feestdagen wordt voor het aartsbisdom Utrecht een *livestreamuitzending* om 10.00 uur vanuit de *kathedrale kerk te Utrecht* verzorgd. Op de landelijke website van de OKKN www.OKKN.nl kunt u de link aanklikken

6. Hoe wij vieren

Per 1 juni zijn de coronamaatregelen die het kerkelijk leven beperkten vervallen. Dit betekent voor onze manier van vieren het volgende.

1. De 1,5 meter afstand was al vervallen. Maar door het flexibele karakter van de zitplaatsen in de kerk, is het voor iedereen die dat wenst mogelijk om anderhalve meter afstand te bewaren.

2. Bij het uitwisselen van de vredegroet kan men elkaar met het geven van een hand, een hoofdknik of een lichte buiging “vrede” wensen.
3. De heilige communie wordt onder twee gedaanten uitgereikt. Het drinken uit de kelk wordt echter in onze parochie nog niet gedaan. De kelk wordt door een assistent vastgehouden. U kunt dan de hostie in de wijn dopen. Het blijft de persoonlijke keuze van iedere communicant om de heilige communie onder één of twee gedaanten te ontvangen.

Wietse van der Velde, pastoor

7. De ‘thuiscollecte’

U kent allemaal wel het zinnetje uit de afkondigingen en het liturgiebriefje waarin de zgn. ‘thuiscollecte’ *“bestemd voor het mogelijk maken van onze vieringen”* wordt aangekondigd. Ook als u (nog) niet in de gelegenheid bent om de viering mee te maken, gaan allerlei kosten – zoals de afdrachten aan de landelijke kerk voor o.a. de honoraria van de geestelijken, de huur van de kerk, aanschaffen van een Paaskaars, reiskosten – gewoon door. Om daarin toch bij te dragen kunt een bedrag overmaken op de bankrekening van de parochie.

bankrekening parochie:

NL12INGB0003941884

t.n.v. Oud-Katholieke parochie van de H. Martinus, Groningen.

onder vermelding van ‘thuiscollecte Friesland’.

Dan weet de penningmeester wat de bestemming is.

Bijkomend voordeel van overmaken is ook nog dat het daarmee aftrekbaar is van de belastingen).

WvdV

8. AGENDA vieringen

Eucharistievieringen Lekkum, Caeciliakerk, Tsjerkepaed 26, 9081 AT Lekkum
Zaterdag 4 maart, 19.00 uur – tweede zondag van de Veertigdagentijd

Zaterdag 1 april, 19.00 uur – Palmzondag

Vieringen in Groningen, parochiekerk van de H. Martinus, Witte de Withstraat 2:
vieringen iedere 1^e, 3^e en 5^e zondag van de maand om 11.00 uur.

9. Contact

**Oud-Katholieke Kerngroep van de H. Theresia van Avila,
Friesland en de Noordoostpolder
binnen de Oud-Katholieke parochie van de H. Martinus**
pastoor/deservitor

can. drs. Wietse van der Velde,
Jan R. Stuitstraat F8,
9663 SE Nieuwe Pekela
tel. 0597 221080/06 481 99 493
mail: wvdv@okkn.nl

contactpersoon Friesland:
dhr. Pieter van Hes
tel. 06 53269188

financieel adminstrateur:
mevr. Christa Prinsen,
mail: penningmeester@groningen.okkn.nl

bankrekening parochie:
NL12INGB0003941884
t.n.v. Oud-Katholieke parochie van de H. Martinus, Groningen.

Icoon van Ste Caecilia in de Kerk van Lekkum waar onze kerngroep zijn vieringen houdt.